

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge se naročnine ne upravnijo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi ne vračajo. Naročnino, reklamacije (in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Podlost!

Stanje v Riemanjih je že v toliko dozorelo, da bo to vprašanje skoro rešeno v cilil-metodijskem slovanskem duhu. To je tako zmešalo nemško-latinsko gospodo na škofjskem ordinarjatu in v Ljubljani, da so kar — kakor se pravi — izgubili bušolo in da so začeli rabiti sredstva, kakoršnje so rabili nekdanj z nami nemški škofje in njih hlapci. Jedino sredstvo jim je še sedaj: kleveta, laž in blatenje.

Sobotni »Slovenec« priobčuje daljši, od znane tržaške strani doposlani mu članek, v katerem kažejo dopisniki svojo nagoto v toliki meri, da jim niti ne treba meritorno odgovarjati. Stvar kriči sama.

Citatelje prosimo, naj le čitajo, kar pišejo tržaški dopisniki v »Slovenec«.

Pišajo tako le:

»Zgodila se je na pr. doslej nečuvana stvar, da je sodišče tri moške in tri ženske obsodilo zaradi nečistosti na javni cesti. Dne 29. marca na tiho nedeljo ni bilo v Riemanjih nobenega orožnika. To priliko so nahujskani odpadniki porabili za ekece, ki je pokazal svojo sirovost. Naskočili so cerkev in vdrli v župnišče, da napadejo in insultirajo gospoda Krančiča, svojega duhovnika. Prinesli so blatov cerkev in nalašč onesnažili tla. V cerkvi so na glas kričali. Otroci so posedli izpovednice in se norčevali iz izpovedi: delali so za šalo, kot da drug drugega izpovedujejo. Na to so naskočili župnišče. Najprej so metali kamenje v župnijska vrata, da se sled lučjav še sedaj pozna. Vdrli so v hišo. Zlasti otroci so se obnašali podivjano. Otroci so napadli gosp. Krančiča, svojega kateheta. Zagnali so se vanj in mu raztrgali havelok. Še v zgornje sobe je vdrla neka ženska. Tujci zelo malo prihajajo v Riemanje v cerkev, ker se boje insultov. Kajti res je, kar je »Slovenec« poročal o insultih, in popravek vaškega načelnictva v »Edinosti« ne odgovarja istini. Ljudje to vedo in se izogibajo napadalec...«

In potem dalje:

»Dobri, a mehki škof Šterk je res šel tje, sklical ljudi in jih vprašal. A kaj se je zgodilo? Riemanje se niso pritoževali, ampak so sirovo insultirali škofa, kateri je žalosten odšel s solzami v očeh.«

»Ko je škof staval Riemancem vprašanja, je stal pred njimi dr. Požar in jim za hrbtom dajal znamenja, ali naj pritrdijo ali pa zanikajo. O tem ni škof Šterk ničesar sporočil v Rim. Kako so grdo ravnali z njim,

tega ni hotel poročati, drugega pa imel ni. Šterk je hotel ljudem najboljši; žal da je bil premehak in ni imel energije, da bi bil storil odločne korake...«

Zaključuje pa tako le:

»Tak je zdaj položaj. Uspeh te agitacije je pač za Slovenec silno žalosten. »Edinost«, je vrgla seme razkola v Trst. Ta razkol se bo širil, in nastali bosta dve stranki: Ena katoliško-narodna in ena liberalna. Odpadniki bodo šli na drugo stran. Duhovščina z maso ljudstva se bo pa organizirala v pravo ljudsko katoliško stranko.

To je nujno potrebnost, ker zdaj souboji slovenski duhovniki v zasmeh Italijanom. Vse so žrtvovali za narodnost, in zdaj se jim Italijani posmehujejo ter kažejo na Riemanje kot na uspeh duhovskega narodnjaštva. Proti ljudstvu pa govore Lahoni: »Glejte, kakšni so Vaši slovanski duhovniki! Kamor je Riemanje zapeljal njih duhovnik, tja bodo tudi Vas zapeljali vaši slovanski duhovniki. Držite se torej Italijanov!«

»Kako dolgo bode to še trajalo? Ako imajo tržaški voditelji kaj zdravega političnega razuma, morajo vedeti, kaj jim je storiti.«

Tržaški Slovenci, katerim je znano stanje v Riemanjih, v Trstu in v okolici, sčijo lahko iz tega, kakšni so ljudje, ki hočejo voditi slovensko javno življenje na Primorskem. Kar s potezo peresa hočejo zatajiti, da je italijansko-latinski fanatizem izgnal iz stolne cerkve sv. Justa Slovence in Hrvate vse škofije, da se ta fanatizem izganja iz tržaških cerkv slovenske molitve in slovenske bratovščine, da so v zmislu tega fanatizma nastavljeni po tržaških cerkvah notorično najbolj zagriženi in fanatični italijanski duhovniki in da mnogi — vkljub temu, da nimajo čiste službenega čela — dobivajo najboljša mesta le zato, ker znajo najbolj preganjati slovenske tržaške vernike. Pod škofom Naglom se to stanje ni poboljšalo, ampak se je še poslabšalo, kar posebno dokazuje dejstvo, da se je pri novem sv. Antonu za slovenskega propovednika nastavlil najbolj zagrižen nasprotnik Slovencev.

Kako stoji stvari v Trstu, v Rojannu, Škoduju in drugod, nam ne treba niti govoriti — ker tam dovolj jasno govorijo imena: Jurizza, Cavalieh, Vattovatz, Urdieh...

Rekli smo, da na gori navedene klevete nečemo odgovarjati, ker so ravno — oče vidne klevete. Morda pa dobe klevetniki primeren odgovor iz Riemanj samih. Morda povedo tudi Riemanje, kako je nekdo izpod suknje vzel kamen, ga položil potem pred

župnišče in šel klicat orožnike, naj napravijo ovadbo, s kakim kamenjem na padajo Riemanje župnišče, češ. da se še sedaj pozna sledi na vratih...!

Ta dogodek bi utegnil služiti v pojašnilo, s kakim nasprotnikom se imamo mi bojevati na Primorskem...

Huda je borba z Italijani in podlo je italijansko orožje; ali ta borba niti od daleč ni tako težka kakor je borba z Nemci!

Kar pa se dostaja grožnje v »Slovenec« na adresu naših voditeljev, izjavljamo:

dokler bodo obsojali delovanje naših voditeljev zavezniški: znani cerkveni reformatorji, narodu našemu sovražni Nemci in glasila — dr. Veneziana, bo ostajalo to znak, da ti voditelji služijo zdravim interesom svojega naroda in da so na pravi poti vkljub temu, da ne soglašajo z njimi oni ljubljanski gospodje, ki se zbirajo okolo privatnega podjetja pod imenom »Slovenec«.

Grožnje z novo stranko se v Trstu ne bojimo, dokler se postavljajo tej novi stranki za voditelje Slovenci a la Paor, Germek, Janosovich, Jaelieh, Jurizza, Cavalieh, Buttignoni, Urdieh, Vattovatz... Če pa bi prišli na njihovo mesto pošteni slovenski duhovniki, ki bodo res imeli srce za vero in jezik našega bednega naroda, potem pa bo pri nas itak izključena možnost dveh strank! Temu v dokaz je vse dosedanje delovanje in nastopanje naših voditeljev!

Ob tej priliki morda ni neumestno, da spregovorimo par resnih besed do onih naših poslancev iz Istre, Dalmacije, Štajarske, ki čutijo z narodom v njega borbi za pravo na cerkvenem polju, kakor je razvidno iz njihovih glasil. Ni dovolj, da le v svojih glasilih pošteno nastopajo, ampak čas je tu, da enkrat pozovejo na odgovor radi grdega početja one, s katerimi sede skupno v klubu, in da preprečijo to, kar se sedaj vrši po izevstem slovenskem glasilu! In če dotični g spodje ne bi hoteli čuti njihovega glasu, potem naj izjavijo javno, da ne soglašajo z njimi. Ob takih resnih trenutkih morajo biti računski čisti in narod mora znati: kdo je žojim in kdo proti njemu!!

V TRSTU, 11. maja 1903.

Demonstracije. Pod tem naslovom smo prejeli iz roke odličnega Hrvata nastopna izvajanja:

Treba razlikovati politiko svrhe od politike sredstev. Glede politike svrhe

postelji je piketiral s Katico, ker je tožil, da mu ni povsem dobro. Tudi pri večerji sta bila Lev in Vera sama. Največ sta se razgovarjala o posojilu. Pa kakor da ni ne njej ne njemu v glavnem na misli. In resse je razgovor le pretrgano in počasi razvijal. Lev je vedno premišljal, da bi se jej izjavil, da jej pove vse — in da potem zaprosi njeno odpuščenje in — njeno ljubezen. Vera je uganila, da bi on rad navel razgovor na nekaj drugega in vedno je pričakovala, da jej pove vse. Sedaj pa sedaj jo je zalival topel val, ko je pomislila, da jej prizna svojo ljubezen. Skoro nestrpna je postajala in jezila se je, da vendar nič ne reče, ampak govori dalje o posojilu in o vsem, kar hoče storiti, da razdere Mikolaševe mreže. — Ah — kako so ti možki! — je mislila deklia pri sebi — vidim — čitam na licu, da mi hoče povedati kaj takega — a on si ne upa. Tako bojazljiv je!«

In toliko da ni občutila nako premoč nad njim. Hotela je že, da ga ona navede, da se izjavi, ali ni se mogla odločiti, kako bi in ni mogla započeti. Že prvi poskus se jej je zdel nepristojen. Ah — in tako bi bila želela, da bi izvedel za njeno ljubezen, pa tudi če ne bi došlo do ničesar — ne —

menim, du se zlagajo vsi pošteni Hrvate: vsi žele ujedinjeno, svobodno itd. Hrvatsko. Glede politike sredstev niti niso zložni vsi Hrvate, niti niso pojedine stranke vsikdar zalele postopati diplomatsko modrostjo...

V zadnje čase se zdi, da se stvari tudi v tem pogledu obračajo na bolje.

Ako me ne vara nada, spoznali so tudi vsi Hrvate, da se je volku težko v isti čas boriti proti dvema, trem, štirim volkovom... in da v odločilni borbi zinaga oni, ki ima poleg sebe več pomočnikov, četudi mu niso od srca prijatelji... itd. Pravim navlašč: in tako dalje, ker je v politiki nevarno izrekat vse, kar se misli. Še nevarneje je pisati prejasno...!

Doznan sem iz zaupnega vira, da so dijaki, vzdignivši se proti madjarskim napisom na hrvatski zemlji, hoteli v Zagrebu razviti poleg hrvatske tudi srbsko zastavo, ali da je to zabranila slavna vlada. Nakana naših dijakov je vredna pohvale. A da je — z našega stališča — res dobra, to nam najjasneje kaže ravno dejstvo, da je slavna vlada preprečila izvršenje iste.

Na tem mestu omenjam, da je nam (vsaj ob nekaterih prilikah) jako lahka izbora načinov, po katerih nam je postopati, in sredstev, katerih naj se poslužujemo: ono, česar noče vlada — v banovini in izven nje —, to je gotovo nam v prilog! A kar ona hoče, tega nas čuvaj Bog!

V Osičku so — kakor čitam — zložno ustali proti Madjarom Hrvate in Nemci. — Tudi to je jako poučno. Nemcev je v južni Hrvatski še par milijonov, ki niso »pozabljeni« ne na Dunaju in ne v Berlinu...!

Trebalo bi še, da si Hrvate pridobijo prijateljstvo Romunov in Slovakov. A to menda ne bi bilo Bog več kako težko! Kako čete, da bi ti narodi simpatizirali z narodom, ki si hoče v Evropi ustvariti carstvo, a nima evropskega jezika! A njegova kultura? Barát-brat (pobratim, prijatelj), unoka-unuk, szomszéd-szomszéd, ebéd-obed, vacsora-večerja, ozsonna-czina, zalag-zastava (Pfand)...

Najbolj me veseli, da na hrvatskih demonstracijah srčno in zvito sodelujejo tudi gospe in gospice. Občudujoci jih, čestitajoči jim, zaključujem za danes. Do vidjenja!

T. B.

Politični pregled.

V Trstu, 11. maja 1903.

Trozveza? Tudi madjarski listi, ki so sicer zvesto v službi trozvezne politike, ne morejo skrivati, da jih je postopanje na sestanku kralja Viktorja Emanuela in cesarja

ne — ako je tudi ne vzame — ona ne zahteva od njega nikake žrtve — le da bi mu razkrila svojo dušo! — Siroti je bilo slednjič tako — da bi bila najraje zajokala in potem jokala — samo jokala!

Lev je tudi omahoval v raznih čustvih. Gledajoči jo ob mizi, naslonjeno na krasni laketi, je vedno govoril sam sebi, da ne more biti nič lepšega na svetu. In vsa njegova duša je gorela od silne želje, da bi jo privlek sebi — da bi jej milo glavico obsul s poljubi — oh — da bi jo mogel imenovati — svojo — svojo! No — misel na Blanso mu je takoj adužila vsaki zalet, da bi se izjavil. Čutil se je prokletega in nesrečnega in skoro uverjen je bil, kakor da so njegove muke Blansino maščevanje. Kako naj se reši iz tega? Da se jej odkrije in zamolči Blansino zgodovino — mu je prišlo zopet na misel. No, v isti hip se je uprlo temu njegovo poštenje, četudi mu je govoril razum, da to ne bi bilo nepošteno. On ni mogel — a na drugo stran se je zopet bal izpovedati svojo prvo ljubezen. Nekaj mu je govorilo, da bi potem Vero izgubil za vedno, če tudi mu je zopet nekaj šepetalo, naj se ne plaši, ker — ako ga Vera ljubi, bo znala tudi odpustiti. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Sándor-Gyalaki; prevel M. C. XXXI.

— Utegne biti — kar ne bi smelo biti! Ali — pokažite zadnji odlok, ki ste ga prejeli in poudarilo o plačanih obrestih. Seveda — eksekucija ni ustavljena, ampak samo odložena — a tudi rok ni bil določen. Oni ališ sedaj, da ga mislite izplačati — pak hoče, da bi vam ne ostalo mnogo časa zato, ker, tudi če mu položite denar, more delati neprilike.

— Ali vi ste rekli — mu je segla Vera v besedo prestrašeno.

— Ne bojte se. Vse hočemo urediti. Še danes hočem brzojaviti na Dunaj — pogodba pride takoj, novci se dvignejo — in, ako bi jih on ne hotel vsprejeti, položimo jih na sodišču — in s tožbo uredimo stvar še pred dražbo. — Prosim vas, ne bojte se ničesar.

Lev se je takoj poslovil in odjahal do bližnje brzojavne postaje. Še istega večera je dobil odgovor, da je stvar radi posojila že pred več dnevi bila rešena v upravnem

svetu in da je pogodba že oddana na pošto, da se podpiše. In čeprav je bilo zunaj grdo snežno blato, on je vendar pobitel v Dragance z brzojavko in je priobčil Veri to ugodno poročilo. Sam pa ni bil še popolnoma popolnoma pomirjen. Do dražbe je bilo komaj toliko časa, da se potom tožba uredi stvar in doseže zaustavljenje dražbe. Vsepa se je mogel nadejati le, ako novci o pravem času dospejo z Dunaja, a bilo je možnih sto slučajev, da ne bo tako. Že dopušljatev pogodbe je mogla zakasniti, potem je trebalo pred izplačanjem posojila hitro urediti stvar v zemljiški knjigi, a tu je bilo možnih vse polno neprilik; a še potem, ko dospe denar, trebalo bo več časa za tožbo. Da si popolnoma zagotovi čim hitreje izplačanje pri banki, jel je misliti, da bi oče njegov in stari Kirinčič podpisala menjico. Ali — velika svota je! — Pred Vero se je seveda delal, kakor da ni več nobene nevarnosti. Ona ni več dvomila na tem, da jej Lev pomore. Ni se mu zahvaljevala prosečimi besedami, le švrsto mu je stisnila roko in v očesu se jej je prikazala solza hvalečnosti. Ko je hotel oditi, ni ga pustila in moral je ostati pri njej. Ves večer sta bila sama. Higin ni izšel iz svoje sobe, ampak ležeci v

Viljema v Rimu nekoliko osupnilo. Popoln molk v Rimu o naši državi, ki je vendar tudi v trozvezi, osuplja tem bolj, ko se je vendar isti cesar Viljem, ko je bil pred dvema leti avstrijski cesar v Berlinu, spominjal kralja italijanskega v Italije.

Po tem molku v Rimu je res težko odklanjati misel, da Nemčija in Italija nista iskreni nasproti Avstriji in da za hrbtom te poslednje voditi svoje posebne račune. Ako bi bila Nemčija iskrena nasproti habsburški monarhiji, ne bi podpirala — kakor je faktično podpira ne le moralno, ampak tudi materialno — vsenemškega gibanja za združenje nemških pokrajin z Nemčijo, torej gibanja, ki je naperjeno proti integriteti monarhije.

Od strani Italije pa ni niti govoriti o kaki iskrenosti. Tu so nameni tako jasni, da morejo le še slepci na Dunaju govoriti o kaki iskrenosti. Italijanski listi govore kar naravnost, da Italija ne more biti prijateljica Avstrije. List »Capitale« pravi n. pr. naravnost, da Avstrija more pač imeti zaveznikov, nikakor pa ne prijateljev!

Kar nam je tu povedal laški list, nas ne osuplja, ker to vedo že od davno vsi ljudje, razun slepcev na Dunaju, da Italija nam je »zaveznik«, ker vleče dobiček od tega, a prijateljica nam ni in ne more biti, ker jej branjajo to: zgodovina, tradicije in — aspiracije prihodnosti. To nas torej ne osuplja. K večjemu da osuplja cinizem, s katerim je povedano to, in pa dejstvo, da govore tako v času, ko se obnovlja trozveza. Po nastopu kralja Viktora Emanuela in cesarja Viljema v Rimu se zdi, da si v Rimu in v Berlinu razmerje v trozvezi predstavljajo kakor nekak železniški vlak: Nemčija in Italija se vozita v kupeju I. razreda, tretja zaveznica pa — v vagonu za prtljago. Če se ravno potrebuje kakov kovčeg, pak se ga izvleče iz vagona.

In takovo razmerje naj bi odgovarjalo dostojanstvu in ponosu, brez katerega ne sme biti država, kakoršna je avstro-ogrška monarhija!

Dogodki na Hrvatskem. Iz nadaljnjih zasebnih pisem dozvajemo, da resnost položaja traja dalje in daje razpoložaje med kmetiskim prebivalstvom skrajno kritično. Preveč se je bilo nabralo netiva, eksplozivne snovi, da ni čuda, da prihaja do eksplozij tu in tam. Ali eksplozije še niso tako nevarne, ampak nevarneje je tisto tlenje pod pepelom. Vsaki mali piš more razvneti plamen. Izlasti pa večja nevarnost položaja dejstvo, da nesrečni Hedervaryjev zistem noče odnehati od svoje zagriženosti in da trmasto vztraja v svojem grehu. To je že pravi azijski škandal, kakor se postopa tam doli. Menda tudi v Solunu, kjer so pokale bombe, niso, kar se dostaje varnosti osebnosti svobode, na slabšem, nego sedaj na Hrvatskem.

Dunajski listi prinašajo brzogovornost iz Zagreba, v kateri pripovedujejo, da je ban Khuen pred svojim odhodom na Dunaj — kjer je bil vprejet od cesarja v daljši avdienci — izdal potrebne odredbe in ukaze. Kake so te odredbe, ne treba praviti. V zmislu najtršega avtokratstva so, ki ne pušča nobenega diha svobode. To je pravo vladarstvo grozote. Če se proti temu vladarstvu sklicujejo na zakon, zadane te kazni, ker da si — ščuval. Položaj za novinstvo je tak, kakor da je huda vojna in da je sovražnik zasel deželo. Če se je n. pr. kateri list drznil reči, da železniški uradniki ne umejo hrvatski — je to povod zaplembi. Opazka n. pr., da ni znano, da-li bo državno pravdnistvo dalje postopalo proti temu ali temu aretovancu — je povod kofikaciji. Če je list omenil gospodarske škode vsled demonstracij, je to povod zaplembi.

Če si je kateri list usodil zatrditi, da ni nič res, da bi obstal kakov odbor za prirejanje demonstracij, je storil za državo nevarno čin in je zaplenjen. O kaki kritiki vladnega zistema sploh ni govora sedaj na Hrvatskem. Tako stanje mora ogorčati vsakogar in ni čudo, da so prišli iz ravnotežja celo taki sloji v hrvatskem narodu, ki so sicer mehki kakor vosek.

Iz poročil, ali prav za prav: iz vladnega potsjevanja in dementiranja se daje sklepati, da je generaliteta na Hrvatskem solidarna s podmaršalom Čanićem in da je ogorčena na postopanju bana.

Po odredbah, ki jih izdaja vlada, je najbolje razvidno, kako vladni krogi sami smatrajo položaj veleressnim in kako da se boje hudih dogodkov. Tako je n. pr. dala v Zagrebu zasedati vse prehode iz Tuškancev

gornje mesto in je na vsej črti do »popovog torna« (Kipni trg) na vrata vseh hiš dala prirediti mrežne vrata iz železa. Ključke od vrat hranijo po noči policijsti, a kdor hoče domov, se mora izkazati z legitimacijo. Te odredbe so izdane radi bližine banskih dvorov. Vladni krogi se boje, da bi mogel iz nasadov na Tuškancev nepričakovano priti napad na banske dvore.

Zistem, ki je po tolikih letih »arečnega« vladanja, prisiljen posezati po takih sredstvih, ki si ne more več pomagati nego z vojaškimi eksekucijami in naglo sodbo — takov zistem je gnil.

Dobro pripominja spljetako »Jedinstvo«: Tako danes v vsej Evropi, da, na vsem svetu, deluje nagla sodba samo na Turškem in na Hrvatskem, samo da v Solunu vladajo Turki in pokajo dinamiti, na Hrvatskem pa golorok narod zahteva le, naj ga ne nadlegujejo z madjarščino in naj ga gulijo finančno.

Dogodki na Balkanu. Energično nastopanje macedonskih ustašev je začelo imponirati že vsemu svetu in celo židovski listi, ki gotovo niso prijatelji Bolgarov, priznavajo njih veliko junaštvo in se divijo posebno temu, da ustaši ne znajo le spretno napadati, marveč znajo tudi junaško umirati, kar so pokazali posebno o atentatih z dinamitom v Solunu, Monastiru in o razstreljenju mohamedanske mošeje v Velezu.

Knez Ferdinand Bolgarski, ki se nahaja sedaj v Parizu, je baje prejel pismo, v katerem se od njega zahteva, naj se odpove prestolu na korist svojemu sinu Borisu, ako si hoče rešiti življenje, ker da je izgubil zaupanje naroda.

Te dni je imel knez Ferdinand v Parizu jako važne politične razgovore s francoskim ministrom za vnane stvari, Delcasséjem, kateremu je pojasnil, da je storil vse mogoče, da bi preprečil delovanje macedonskih odborov v Bolgariji. Ako se niso mogle vse njegove odredbe izvršiti, kriva je temu velika razburjenost bolgarskega naroda.

Vedno bolj se širi mnenje, da so bile turški vladi znane priprave za atentate z dinamitom v Solunu, a da teh priprav nalašč ni hotela motiti, samo da je na ta način dobila pretvezo za klanje Bolgarov.

Govori se, da je v nekem boju blizu Sereza bil ubit tudi ustaški vodja Delčev. Isti je bil po svojem poklicu učitelj. Ne Cončev, ne Sarafov, ampak Delčev da je bil resnični vodja sedanje ustaje.

Berlinska »Vossische Zeitung« trdi, da je vodstvo macedonske ustaje na Dunaju, kjer so bili napravljeni tudi načrti za atentate z dinamitnimi bombami v Solunu. To vodstvo da ima v rokah neki slovansko-klerikalno-federalni odbor. »Vossische Zeitung« meni tu gotovo oni odbor, ki se je svoječasno ustanovil na Dunaju za podpiranje macedonskih beguncev in za razširjevanje zanimanja za macedonsko rajo. Trditev, da ta odbor vodi ustajo, pa je tako bedasta, da pač ni vredno, da bi odgovarjali nanjo.

Te dni so turški vojaki zažgali neko vas v sandžaku Sereza. Vse hiše so zgorle in mnogo ljudij je v plamenu našlo smrt.

Rusija v Mandžuriji. Kakor smo poročali že v sobotni številki, se je Rusija odločila in tudi pripravila v to, da bo z orožjem branila Mandžurijo proti komurskosti. Danes došle vesti iz Pekinga, Washingtona in Londona potrjujejo to vest.

Iz tona, v katerem so pisane te vesti je razvideti, da so interesirane velesile silno jezne na rusko diplomacijo, ki si je znala na tako spreten način pripraviti v Mandžuriji ugodno pozicijo.

Kakor vse kaže, je tudi Kitajska v tem obziru popolnoma v soglasju z Rusijo; to potrjuje posebno še dejstvo, da si je princ Čing vzela dopust, da se tako izogne vprašanjem in protestom velesil. Kar se tiče postopanja proti Rusiji, se velesile niso mogle še zjediniti. — Vse pa kaže, da Amerika, Anglija in Japan podajo skupen protest, ki pa bo le akademične naravi in brez vsakega pomena.

Tržaške vesti.

Mesto direktorja e. k. poštah uradov v Trstu. Po smrti ranjkega gosp. Costantina je ostalo do sedaj nepopolnjeno mesto direktorja e. k. poštah uradov na ravnateljstvu pošte in brzogovornosti v Trstu.

Sedaj nam poročajo iz poštah krogov, da je ta dni potekel natečaj za to mesto.

Prosilec se je menda priglasi več in sicer Slovanov, Nemcev in Italijanov. Med poštahimi uradniki prevladuje mnenje, da se bosta toliko poštah vodstvo kolikor ministerstvo ozirala le na službena leta na sposobnost in na znanje deželnih jezikov ter da bo izključena vsaka neopravičena in nepravilna protekcija.

Tako nam zatrjuje naši poročevalci. Mi pa dostavljamo, da računamo na pravicoljublje in nepristranost gospoda ravnatelja in dvornega svetnika Felicettija, in pričakujemo, da se bo strogo držal omenjenih pogojev, da torej za omenjeno odlično mesto ne predloži nobenega konkurenta, ki ne bi poznal deželnih jezikov v govoru in pisavi, mej katere spada tudi naš slovenski oziroma hrvaški jezik.

Izpitni učiteljske usposobljenosti. Na e. k. moškem učiteljskem v Kopru so se vršili od dne 4. do 9. maja t. l. izpiti učne sposobnosti. Izpit z dobrim uspehom so napravili sledeči: gg. Marčelja Anton, učitelj v Brezovici, gospica Varžilič, učiteljica v Vrbniku; Drejko Roje, učitelj v Štjaku; Erzetič Josip, učitelj v Kalu; Opašić Anton, učitelj v Pazinu in Kobalč Karol, učitelj v Rogaten.

Zepet — »kričani«! Zadarski »Narodni list« piše: Vlada, mesto da bi zadovoljila njihovim (Rimanjevim), najpravičnejim, najsvetejšim, najnaravnostnim pravicam, pošila jim žete orožnike ... Res je čudno, kako se ta narod mirno drži ...!

Tako vzklika list, kateremu je izdajatelj in odgovorni urednik g. Juraj Biamkini, državni poslanec, člen »Slovanske zveze« in — katoliški duhovnik. Sodba od take strazi je Rimanjem v zadoščenje za vsa zasramovanja od — dragih strani.

E. k. enakopravnost. Pišejo nam: Uprava gradnje nove državne železnice ima na trgu »Piazza Nuova« svoj začasni urad. Ta e. k. urad bi moral, ako bi mi želeli v povsem pravni državi, nositi vsaj trejezični nadpis in to-slovenski, laški in — kar že to mora biti (!) — tudi nemškega.

Mesto tega pa vidimo tam le nemško-laški nadpis, kar znači, da smo še v — Avstriji!

Kje je logika?! Iz delavskih krogov smo prejeli:

Tržaško laško časopisje, osobito pa ono, ki zastopa tržaško iredento, neprenehoma zabavlja proti ministerijalnim naredbam, oziroma proti starim policijskim paragrafom. Ako se ne motim, je še danes v veljavi neka taka naredba iz leta 1854, katere je pravi trn v peti tržaškemu lahonstvu. Opetovano že so zabavljali proti starokopitnosti teh in drugih avstrijskih paragrafov in so zahtevali odpravo istih.

Sedaj pa čujte!

Ko so naši odvetniki, po dolgem in vstrajnem boju, dosegli to, da se in se bo v prihodnje sodilo Slované v njih materinem jeziku (kar je menda najnaravnostnejše pravo na svetu), je lahonska klika vstala proti onim, ki so prisiljeni v to, da dajejo narodu našemu, kar je njegovega.

V podkrepljenje svojega stališča pa isti Italijani citirajo ministerke nardbe iz leta — 1788 in iz leta — 1790! — Prva teh naredb da je ukazovala, naj se na vseh primorskih sodiščih rabi le nemški jezik; a druga da je postavila laški jezik na to častno mesto!

Nardbe torej, ki so bile izdane pred 117, oziroma 113 leti, naj bi danes pomogle dalje konzervirati staro krivico proti naši narodnosti, dočim bi one iz leta 1854 — ker se dajejo eventuelno rabiti tudi proti Italijanom — ne smele veljati!

Paragrafi, stari 49 let, so Italijanom prestari, oni pa, ki imajo za seboj častljivo starost 117 let, pa naj bi bili dobri!

Mi nismo trgali hlače po vseučiliških in nismo juristi — ali naš priprosti razum nam pravi, da signori niso ravno najboljši prijatelji — logike!

Otvoritev »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Pri sv. Ivanu so sklenili večeraj, da se bo otvoritev »Narodnega doma« slavila dne 7. junja in ne 14., kakor je bilo prvotno namenjeno.

Velika narodna veselica na korist šolske družbe sv. Cirila in Metodija bo — kdaj? — Tako so radovedno povpraševali naši ljudje jeden drugega. A tudi večina naših društev je težko pričakovala določilne dneve ta slavnosti, ker vsako si je mislilo: če priredimo mi ta dan veselico, odnesti jo bomo morali, ker predsednost pred vsemi ima

družba sv. Cirila in Metodija! In večeraj sta sklicala odbora možke in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija zastopnike naših »narodnih ognjišč« na posvetovanje, kjer so določili dan. In veste, kateri dan je določen? Kateri dan v vsem božjem letu bi bil primernejši, nego dan godu njiju, v katerih imenu rešuje opa našo kri iz ljutih kremplov? Kateri dan naj verni sinovi majke Slave počaste spomin njiju, nego na njiju — praznik?!

Neštevilne lučice po vsej tržaški slovenski okolici bodo naznanjale na predvečer praznika naših svetih blagovestnikov, da v nedeljo dne 4. julija bo slovanski praznik. In katero društvo, kako naj ju človek počasti lepše tega za nas Slované tako važnega dne, nego da se odzove rodoljubnemu klicu?

Da, da! Vrt pri sv. Jakobu še ni videl takega števila navdušenih slovenskih sinov, kakor bo zbrano na njem letos dne 5. julija, ko bodo pokladali na narodni žrtvenik svoje prispevke v čast in slavo domovine!!

In naša blagovestnika bosta prosila Najvišjega, da žrtve, katere polagamo na oltar domovine, prinesejo ubogemu našemu narodu boljše bodočnost.

Jako lep bo letos praznik naših blagovestnikov, sv. Cirila in Metodija, dne 5. julija!

Občni zbor »Delalskega« podpornega društva. se je vršil večeraj popoldne v društvenih prostorih. Udeležba je bila precejšnja, ali bila bi lahko mnogoštevilnejša. Lepo je sicer in posebno častno za vodilne organe, da jim društveniki popolnoma zaupajo, ali pomisliti je, da za večino nas delavcev členov je to, kar znašamo v to društvo, jedini naš kapital, naš prihodek za čase sile in potrebe; zato menimo, da bi se morali naši delalci vsaj vsako leto enkrat zbrati in se uveriti, kako se gospodari s tem njihovim kapitalom.

Predsednik tega društva, gospod prof. Mandić, je odprl zborovanje z lepim nagovorom. Posebno je omenjal govornik 25-letnico, ki je bo to društvo obhajalo v prihodnjem letu! Potem je omenjal še en važen dogodek, ki se tudi izvrši prihodnje leto: selitev društva v »Narodni dom«, kjer si je društvo že najelo nove primerne prostore.

Poročilo tajnika in blagajnika sta bili soglasno odobreni.

Prošnje za milostne podpore je občni zbor odstopil novemu odboru, kateremu bo naloga, da preišče, kateri izmed prosilcev je bolj reven in da potem določi omenjene podpore. To društvo vrši samaritansko nalogo s tem, da podpira revnih družin, katerih bivši členi so ali umrli ali ponesrečili.

Dve taki družini prejema po 24 kron mesečno, ena 20 kron, štiri pa po 4 krone na mesec.

V novih odboru je bila voljena večina starih odbornikov z g. predsednikom Mandićem na čelu. Imena izvoljenih prinesemo potem, ko se odbor konstituiral v seji, ki bo v četrtek dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer.

Iz letnega računa, oziroma poročila posnemljemo sledeče:

V minolem upravnem letu je odbor imel 50 sej. Novih členov je bilo vsprejetih 396, brisanih pa 243, med temi 25 martvih. Nevenljivih zaslug za to društvo sta si pridobila pokojna podporna člena: Ivan vitez Nabergoj in pa Fran Žitko, kar se v tem oziru posebe poudarja.

Koacem leta je društvo štelo 2 častna, 9 ustanovnih, 21 podpornih in 1355 rednih udov.

Na podporah, za zdravila, pogrebščine in bolnišnični je bilo izplačanih 23.658 K 67 st. Skupni promet je znašal 77.513 K 06 stot. Skupno premoženje društva pa znaša 76.466 K 23 stot. V besedah bi se reklo: sedemdesetinašest tisoč štiri sto šestdesetinašest kron in 23 stot.

Knjižnica in čitalnica društva sti v minolem letu vrlo napredovali. Lahko bi pa še mnogo, mnogo več, ako bi se naši delavski sloji oprijeli čitanja še a več vneemo. Tega bi bilo toplo želeti, kar le izobražen delavec se more tako, kakor je potrebno, zavedati svojih stanovskih pravic in jih tudi braniti. Upamo, da se bo v tem pogledu obračalo vedno na bolje.

Čistega prebitka v minolem letu je bilo vkljub ogromnim stroškom 5556 kron 59 stotink.

Te številke so v največjo pohvalo upravi društva, ker pričajo, kako vestno in požrtvovalno varuje isto korist društva.

Pojdimo na Dunaj! Večerja predstava burke »Pojdimo na Dunaj«, katero je

naše dramatično društvo priredilo v gledališču »Venice«, je vspela sijajno. Burka je povzročila obilo smeha in so igralci želi burno pohvalo. Obširno gledališče, v katerem ima prostora preko — 2000 oseb, bilo je natlačeno in so bili zastopani vsi sloji. Obširneje poročilo sledi.

»Slovansko pevsko društvo« vabi na veliki koncert, katerega priredi v nedeljo, dne 17. maja 1903 v gledališču »Venice« pod vodstvom pevovodje g. Srečka Bartela. Vpored: 1. Smetana: Ouvertura k operi »Hubička«, igra orkester. 2. Ferluga Štefan: »Mazurka«, možki zbor. 3. Dvořák: »Slovanska rapsodija«, igra orkester. 4. Fr. Kücken: »Plavaj ladja moja«, ženski zbor s spremljevanjem orkestra. 5. Nápravník: Predigra k operi »Vlasta«, igra orkester. 6. Vatroslav Lisinski: »Jutro«, mešan zbor; orkestralno spremljevanje priredil Ivan pl. Zajc. 7. Čajkovsky: fantazija iz opere »Eugen Ognjegin«, igra orkester. 8. Ant. Dvořák: »Padle so pesmi v duš« mi...«, mešan zbor. 9. Moninszko: Fragmenti iz opere »Halka«, igra orkester. 10. Ivan pl. Zajc: »More«, velika sinfonijska slika za možki zbor s spremljevanjem orkestra. 11. Horny: »Jugoslovanske melodije«, pod-pouri, igra orkester. 12. Ant. Förster: »Ave Marija«, mešan zbor s spremljevanjem orkestra. Sodeluje orkester domačega pešpolka št. 97. Začetek ob 8. uri zvečer. Cene: vstopnina v prtiličje 1 K, (sedeži, poltrone) in prtiličju 1 K, (sedeži v zadnjih treh vrstah 30 nvč. (60 st.); galerija 20 nvč. (40 stot.). Sedeži se dobivajo v kavarni »Commercio« in na dan koncerta pri blagajni.

Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

Stavka. Na gradnji nove železnice v bližini Opčin dela nad 300 raznovrstnih delavcev. Umevno je, da so ti večinoma sami težaki.

Za minoli petek je bilo ukazano, da morajo vsi ti delavci začeti z delom že ob 5. uri zjutraj in delati do — 7. ure zvečer! Opoludne se jim je »zspovedalo« počivati (ali jesti?) eno uro in za s jutrek so jim dovolili pol ure!

V petek so delavci vstali in odšli z Opčin, kjer stanujejo, proti železnični progi — toda, mesto da bi bili prijeli za delo — so šli dalje!

S tem je bil nekako napovedan štrajk. Kasneje je prišel na lice mesta vladni komisar za tržaško okolico, g. dr. Fabrizio, z več orožniki.

Delavci so mirni in zahtevajo le malenkostne olajšave, v čemer jim gredo na roko že omenjeni g. komisar in pa domači narodni krogi.

Ti trpinji zahtevajo, naj bi se delalo od šeste do šeste s počitkom 1½ ure, in pa povišanje plačila 10 nvč. na dan za osebo. Ako se pomisli, da ti reveži dobivajo le po 1 glđ. 20 nvč. na dan in to ob tako težavnem delu, bi bilo več nego pravično, da bi podjetniki ustregli tem opravičenim zahtevam.

Kar moramo grajati z ogorčenostjo, je to, da je podjetništvo dalo zapreti kuhinjo, oziroma prepovedalo dajati stavkujočim delavcem hrano na njega račun in da jim ni izplačalo že zasluženih dni! Puščati toliko revežev na cesti brez živeža in brez že zasluženega denarja, to je naravnost kruto!

P. S. Toliko smo poizvedeli včeraj. Ravno kar, pred zaključkom lista, pa doznajemo, da je podjetništvo nekoliko odnehalo in da so hrvatski delavci šli zopet na delo, dočim slovenski delavci dalje štrajkajo. Nekaj njih jih je celo odšlo na svoje domove.

Delavcem, ki iščejo dela na gradnji nove državne železnice, priporočamo, naj ne gredo delati poprej, dokler jim podjetniki ne določijo plače, ker, kakor čujemo (vraj na Opčinah je tako), najemljejo delavce, ne da bi se jim povedalo, kako plačo bodo dobivali; in ko so delali že več časa, jim pa odmerjajo — prenizko plačo!

Pozor torej!

Grozna nesreča. Včeraj nekoliko po eni uri popoldne prišla je k gospej Zajc, ki stanuje v hiši št. 6 ulice Paolo Discono, v obliki 22 letna Irene, soproga delavca Zimarellija, ki stanuje v isti hiši. Ko sta obe ženi sedeli za mizo, se je 22-letni Karol Zajc igral z revolverjem; ta se je vsled njegove neprevidnosti sprožil in krogla je predrla Zimarelli okoli teje običala v glavi. Prenešli so jo v bolnišnico, kjer jej težko rešijo življenje. Zajc se je podal na inšpektorat, kjer so ga vzeli na zapisnik ter ga odvedli v zapor.

Dražbe premičnin. V torek, dne 12. maja ob 10. uri popoldne se bodo valed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: San Luigi 529, oprema v zalogi; ulica Meda 27, hišna oprava; trg San Francesco 1, hišna oprava; ulica Giulia 21, oprema v zalogi; ulica Donata 2, hišna oprava; ulica Teatro 1, železna blagajna in pisarniški predmeti; ulica Torrente 26, 4 priprave za kopel (Douche); zagata del Moro 9, konj; ulica San Giacomo 10, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 18.6, ob 2. uri popoldne 22.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757. — Danes plima ob 9-12 predp. in ob 8.12 pop.; oseka ob 2.42 popoldne in ob 2.45 popoldne.

Dober svet. Kdor želi nasejati lep travnik, temu priporočamo, da si naroči od c. kr. dvornega zalagatelja semen Edmunda Mauthner v Budimpešti mešanico trav imenom »Promenade« in Margarethen-Insel. Že 29 let zalaga Mauthner te semena najkrajše nasadom v Budimpešti Marjetinim otokom.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Podgrada smo prejeli in popravljamo:

Podgrad dne 7/V/03

Slavno Uredništvo »Edinosti«!

Prosim da bi se v smislu § 19 T. Z., notica »Zavita kultura« uvrstena mej »Vesti iz ostale Primorske« v št. 99 »Edinosti« t. l. popravila tako-le:

1. Res je da je sodnikova soproga, ko je hotela kupiti pomaranče od dobroznanega prodajalca pomaranč N. Jajčiča, rekla svoji petletni hčerki: »Non ti vedi che el xe una figuračia«, ali to je rekla še le potem, ko ji je prodajalec rekel, na dotično opazko da po 4 kr. so take pomaranče predrage, da po 2½ kr. si lahko kupi krompirja.

2. Res je da je sodnik branil svojo soprogo, i zagrozil prodajalcu, da ga da odgnati iz Podgrada, če bo brez vzroka žalil ljudstvo in razsajal čez eno vnanjo državo, ali to ni povzročil smeh mej navzočimi, nego pohujšanje je povzročilo nenavadno predrzno ponašanje ednega širomasnega prodajalca pomaranč.

3. Ni res da se je taj prizor zgodil na javnem trgu, katerega v Podgradu sploh ni, nego na javni poti, ne v navzočnosti mnogo ljudstva, nego samih treh kmetov iz Račice, kateri so proti prodajalcu mrmljali, narveč ko so šlišali, da je isti primeril brez vzroka sodnikovo soprogo z onimi ki krave pašajo.

To v imenu resničnosti!

S velikim poštovanjem

Riccardo Paulin

ces. kralj. okrajni sodnik.

* Iz Postojne smo prejeli nastopni poziv:

Bratska društva!

Meseca rčnika t. l. nameravata »Postojnska Čitalnica« in Telovadno društvo »Sokol« v Postojni skupno razviti svoje društvene prapore.

Da se bo pa izvršila ta pomembna slavnost kolikor možno sijajno in častno, pozivlja podpisani odbor vsa bratska narodna društva, da nam izvolijo čimprej, najdalje pa do 25. vel. travna, naznaniti, ako se iste udeležijo sicer: ali korporativno z zastavo, po deputaciji in v kolikem številu. Dalje prosimo približno število onih naznaniti, ki nameravajo o tej priliki si ogledati Postojnsko jamo. Pri zadostnem številu oglašencev potrudi se odbor, da dobi znatno znižano vstopnino za goste. Morebitno sodelovanje pri telovadbi ali pri komersu prosimo blagovolno ob enem omeniti.

Vse druge podrobnosti in natečni vporred naznanimo potem pravočasno.

Pripravljalni odbor.

× **Pajaci!** V zadnji »L' Istria« iz Po- reča čitamo, da je v Novi vasi pri Poreču zraven dvojezičnega napisu na kolodvoru, tudi na trgovini g. Miedoris-a laško-hrvatski napis.

Omenjeni list se peni jeze, češ: kaj je trebalo dvojezičnih nadpisov tam, kjer — vsakdo umeje laški, a nikdo ne slovenski jezik?!

Mi poznamo Novo vas in njene prebivalce in moremo izjaviti v soglasju z resnico, da prebivajo tamkaj sami Hrvati, ali »Slavci«

(kakor se nazivljejo sami), da tam znajo vsi »slavci« in da ne znajo vsi »italiano«. Tako lagati, kakor laže »L' Istria«, morejo le pajaci, a nikakor ne pošteni ljudje — pa bili to tudi Italijani!

× V Opatiji je bilo od dne 1. sept. 1902. pa do vstetega 6. maja 1903. 14383 oseb. Od 30. aprila pak do vstetega 6. maja je prirastlo 382 oseb. Dne 6. maja 1903 je bilo navzočih 1470 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Nemški Turnverein v Ljubljani** bo praznoval dne 5. in 6. junija svojo 40-letnico. Nemške gospe in device letajo po Ljubljani in nabirajo denar za pogoščenje nemških gostov. Po tem takem morajo računati na veliko udeležbo izlasi iz turnarskih krogov, kerti — kakor znano — razpolagajo vsikdar z veliko mero — žeje.

»Slovenec« trdi, da je med darovalci za gašenje nemške žeje tudi mnogo imen iz slovenske inteligence. To je težko verjeti, ker bi bilo pregorostasno. Tem potrebnije je, da bi se »Slovenec« ne omejal le na splošno opazko, ki meče grdo luč na nikogar in — na vseh. Kar z imeni na dan brez pardona!!

* **Jetniški paznik in bivši orožniški postajevođa obdolžen tatvine.** V Ljubljani so aretirali jetniškega paznika F. Smoleja. Dolže ga hudodelstva tatvine, katero je baje še kakor postajevođa izvršil s tem, da je kuharic na orožniški postaji v Škofji Loki ukradel hranilno knjižico, glasečo se na 800 kron.

To pa je že nenavaden slučaj, da bi bil orožnik in jetniški paznik obdolžen tatvine.

Vesti iz Štajerske.

— **Le na izlet!** Mi smo bili že zabeležili interesantno dejstvo, da je po tolovajskih napadih od sirani celjskih nemškutarjev v Brežicah celjski župan Rakuseh hitel v Maribor, kjer je konferiral z nekaterimi znanimi sodnimi uradniki.

Gospodi Nemcem pa gre menda malce navskriž, ker je vest o tej Rakusekovi ekspediciiji v Maribor prišla v javnost. Zato prihajajo sedaj s pojasnilom — jako nedolžnim pojasnilom. To da je bil le nedolžen izlet, kakor so že v navadi v ljubkem poetičnem mesecu maju! Mimogredé da si je hotel gospod Rakuseh ogledati tudi mariborske vodovodne naprave in pa poslopje okrožnega sodišča. Lepo je od gospoda župana celjskega znanega Rakuseha, da se zanima za take koristne stvari, ali nečesa ne moremo prav umeti — tega namreč, da je o ogledovanju vodnih naprav potreboval kakor večšake ravno sodne uradnike, a o ogledovanju poslopja okrožnega sodišča zopet tudi uradnike z vodnih naprav!

Preveč so gospodje tiščali glave skupaj in zato se jim ne sme čudno zdeti, ako ljudje nočejo prav verjeti, da izlet g. Rakuseha v Maribor po brežkih tolovajstvih vendar ni bil le nedolžen izlet v lepem mesecu maju!

— **Odlikovan slovenski obrtnik.** G. Jože Holy, slovenski brivec, lasničar in lasuljar v Brežicah, je odlikovan v Pragi na razstavi izdelkov brivecev, lasničarjev in lasuljarjev za svoje lepa lasulje, posebno pa za eden iz las umetniško izveden šopek ter vazo, z veliko častno kolajno »Remeslničko živnostenske besedy«. G. Jože Holy se je tudi udeležil sedaj na otoku Malta prirejene razstave avstrijskih obrtnikov. On je prvi v Brežicah odlikovani obrtnik. Njegovi izdelki so inozemskim in tudi amerikanekim gledališkim igralcem dobro znani.

Vesti iz Koroške.

+ **Mlade tatlee.** Celovško deželno sodišče je obsodilo 16 letno deklo Lizo R. iz Zlaten na dva meseca težke ječe s postom vsak teden, ker je svojemu gospodarju Fr. Baumgartner ukradla 191 K. 16-letna Katra St. iz Kremsbrükene je bila že štirikrat kaznovana zaradi tatvine. Raznim ženskam je kradla obleko ter dobila zato 10 mesecev eketž ječe s postom vsak mesec.

Brzjavna poročila.

Mesto Slovenjgradec v plamenu.

GRADEC 11. (B) Mesto Slovenjgradec je v plamenu. Do sedaj je popolnoma upepeljenih 45 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Ogenj je lokaliziran. Namestnik grof Clary je odšel v Slovenjgradec.

Kuga.

NEW YORK 10. (B.) Iz Lime javljajo: V Pisco se je primerilo 6 smrtnih slučajev vsled kuge; v Callao so umrle 4 osebe, 4 pa so bile stavljene na opazovanje. Med uslužbenci nekega mlina vlada neka kugi podobna bolezen, ki so jo zanesle podgane v magazine mlina.

Namerovan atentat z dinamitom.

NEW YORK 10. (B.) Na parniku »Pier« je našla policija zaboj dinamita. Zaboj je bil spušen v vodo. Po izpovedbi večakov je eden užigalec gorel v trenutku, ko je bil zaboj spušen v vodo in isti bi bil eksplodiral v malo minutah. Neko pismo, ki naznaja policiji, da »mafia« namerava neki angleški parnik razpršiti v zrak, je bilo podpisano z imenom Pietro de Martin.

Tretji nižjeavstrijski katoliški shod.

DUNAJ 11. (B.) Včeraj popoldne se je vršilo ustanovno zborovanje tretjega nižjeavstrijskega katoliškega shoda. Predsednikom je bil izvojen grof Kuefstein. Cesarju in papežu stili bili odposlani udanostai brzojavki. Na slavnostnem zborovanju, ki se je vršilo zvečer, so bili navzoči mej drugimi: nuncij Taliani, škof Marschall, župan, mnogo poslancev in členov visokega plemstva in duhovščine. Pozdravna govora sta imela dr. Lueger in škof Marschall. Dalavec Konschak je imel predavanje o kulturnem pomenu socijalnega dviganja delavskega stanu, a prine Lichtenstein je predaval o važnosti katoliškega vseučilišča v Avstriji, ki naj bi bilo v izgled za državne zavode.

Loterijske številke, izžrebane dne 9. maja:

Gradeo	64	29	72	62	33
Dunaj	21	84	1	48	51

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigov

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti

kašlju, grloboli, hripavosti, kataru, upadanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

PASTIGLIE

CONTRA LA TOSSE

PRENDINI

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škatljica stane 60 stotink.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

MATTONE

GISSHÜBLER

naravnost

skladna izbila

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Učiva najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnorodne namene.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo). Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvrše z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča.

Josip Stantič čevl. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada i. c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinerja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke. Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič klesarski mojster.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vokal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. - Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodaja manifakturnega blaga SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Sondra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4. do 12. suknene jope s velikim izborom od gld. 3. do 8. zimске močne in dodate jope z ovratnikom od astrahana od gld. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinno po gld. 12. — 14. Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finejše od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največje točnostjo in natančnostjo v 24 urah. V podružnik v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajlišče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Samo 6 kron

stane ena pristna ameriška antimagetična

Roskopf ura na sidro od niklja

ravno taka, kakor na zraven stoječi podobi.

Antimagetična Roskopf ura na sidro (Anker) od niklja, ki ima lepo emajlovano kazalo (ne papirnatu kazalo), se navija vsakih 36 ur ter je vseh njene posebne trpežnosti in dobrega teka najboljše ura za vsakdanjo rabo in se posebno priporoča c. in kr. častništvu, železniškim uradnikom, orožništvu, finančni straži, sprevednikom, strojevodjem, kmetovalcem, ekonomom itd. ter vsakomur, ki želi imeti močno in zanesljivo uro. Ta ura stane le 6 kron. Za točen tek se jamči 5 let. Ako ne vgaša, se jo zameja ali pa vrne denar. Pošilja le po povzetju ali po predplačilu glavni zastop prih ameriških tovarov ur od c. kr. trg. sodišča vpisane tvrdke

I. H. RABINOWICZ, Dunaj, VII. Lindengasse 2-21.

Zalagatelj društva c. kr. državnih uradnikov Avstrije.

5letno pismeno jamstvo.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90
Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črna ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90
Naročbe po meri.

Izbir oblek za moške in dečke.

Prodajalnica ur F. Haslinger

zaprisežen izvedenec in urar c. kr. priv. južne železnice

Via delle Poste (Palača Galatti) nasproti št. 12.

Velik izbor ur vseh vrst. Poprave se izvrše v katerikoli množini in kateresibodi vrste, kakor kronometri itd. z vso natančnostjo in točnostjo na jamstvo.

Brezkonkurenčne cene.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarške hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju žetive ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš. 7. Telefon 469.

Snovij za moške obleke

v velikem izboru, najmodernejše vrste, prodaja po jako ugodnih cenah dobroznana prodajalnica sukna

Maccari & Pross

ulica Maleanton št. 3.

Na zahtevanje se izvrše od izvrstnih krojačev tudi obleke po meri ter se pošiljajo vzorci brezplačno in franko.

Gulielmo Brod & C.

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste

ZAJAMČENE KAKOVOSTI

po najnižjih cenah

Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.

KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

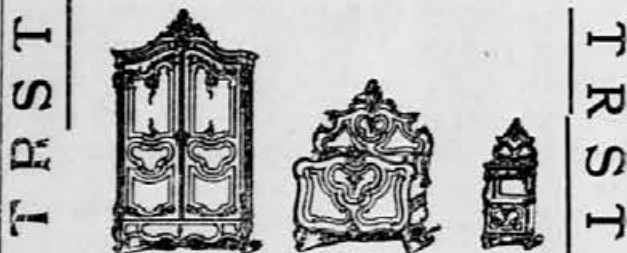
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franko

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno. —

Za zmanjšati velikansko

Zalogo blaga,

prodaja po redki priložnostni ceni

konfekcije židano in volneno blago, preproge, pregrinjala in snovi za pohištvo.

Našlo se je

v mesecu septembru 1902 konjsko opravo. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri Fran-u Meden, trgovcu v Sv. Kržu pri Nabrežini.

Stavbinski razpis.

Županstvo Veliki Repen (pošta Opčine) razpisuje sledeče dela:

1. Razširjenje pokopališča;
3. zidanje nove kapelice.

Te dela se bodo oddala najboljšemu ponudniku pri zmanjševalni dražbi

dne 17. maja t. l. ob 4. uri popoldne v občinski pisarni.

Natančnejše pogoje daja županstvo v Velikem Repnu.

Veliki Repen, dne 6. maja 1903.

Ivan Ravbar

župan.

Prodajalnica

zelenjave, sadja, piva, vina in sladkarij je na prodaj. Več pove naša uprava.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu irebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzena naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.